

Resultats de la X Setmana de la Biodiversitat celebrada a Cincorres

Aconseguida la germinació de l'aristoloquia sarmentosa

Nius de tortugues marines a la Comunitat

Fotografia: Javier Blasco Giménez.

Si vols subscriure't a *BIOdiversitat*, envia un missatge indicant **ALTA** en l'assumpte a l'adreça electrònica: infobiodiversitat@gva.es

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'AGRICULTURA, MEDI AMBIENT, CANVI CLIMÀTIC I DESENVOLUPAMENT RURAL

Contacte: infobiodiversitat@gva.es
Any 2015

SUMARI

El noticiari del BDBC

Resultats de la X Setmana de la Biodiversitat. Cincorres. 3

Zones d'Espècial Conservació de la Comunitat Valenciana

La Marjal dels Moros 4

Espècies invasores

Expansió del carranc blau a la Comunitat Valenciana
Eradicació de *Reynotria japonica* al PN de la Serra d'Espadà 5

Xarxa Natura 2000 en acció

6

Participació social

7

Novetats de Biodiversitat

10

Informes tècnics del Servei de Vida Silvestre

12

Memòries anuals dels centres adscrits al Servei de Vida Silvestre

13

LIFE Renaix el Bosc

Jornada tècnica de Restauració ecològica d'hàbitats degradats 14

Aconseguida la germinació de l'aristolòquia sarmentosa

15

Nius de tortugues marines a la Comunitat

16

Cens i seguiment de l'estat fitosanitari de l'alfals arbori
(*Medicago citrina*) a les Illes Columbretes

17

Últimes publicacions

18

Novetats de legislació

18

Resultats de la X Setmana de la Biodiversitat. Cinctorres.

La Setmana de la Biodiversitat, organitzada pel Banc de Dades, ha arribat enguany a la desena edició i es consolida com la trobada d'especialistes en matèria de biodiversitat més important de la Comunitat Valenciana.

El principal objectiu és obtenir tota la informació possible sobre les diferents formes de vida que pot albergar un territori concret de la Comunitat Valenciana del qual encara no es té un coneixement exhaustiu. Durant quatre dies els experts conviuen i treballen en equip per a recopilar estes noves dades de riquesa biològica que posteriorment passen a formar part del BDBC i es posen així a l'abast de tota la societat a través del lloc web (<http://bdb.cma.gva.es/>).

D'esta manera, des del 4 fins al 7 de maig, 75 participants de 16 entitats van prospectar a fons la quadrícula UTM 10 x 10 km 30TYK39, que engloba tot el terme de Cinctorres i una part dels de la Mata de Morella, Portell de Morella, Castellfort i Morella.

La taula següent reflectix els resultats generals en nombre d'espècies i cites comparant les que hi havia abans de la celebració de la Setmana de la Biodiversitat amb les obtingudes en acabar-la.

Tant d'esforç en una zona geogràfica limitada té com a conseqüència descobriments destacables. És el cas de la *Zannichellia contorta*, planta aquàtica classificada com a vulnerable al Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada, de la qual no es tenia constància a la província de Castelló, i de les *Botrychium lunaria*, *Primula acaulis* i *Clametis recta*, espècies ben rares en el nostre territori.

[+ info](#)

B. Albiach Prosecció d'una font a la cerca d'amfibis

L.M. Ferrero/BDB *Zannichellia contorta*

Taula 1. Nombre d'espècies i cites abans i després de la celebració de la X Setmana de la Biodiversitat

Grup	Abans de la Setmana de la Biodiversitat		Després de la Setmana de la Biodiversitat	
	Nombre d'espècies	Nombre de cites	Nombre d'espècies	Nombre de cites
Fauna	226	561	351	1.832
Flora	442	1.832	816	6.525
Fongs/Líquens	54	117	158	879
TOTAL	722	2.510	1.325	9.236

Zones d'Especial Conservació (ZEC)

La Marjal dels Moros

Descripció

La Marjal dels Moros és una llacuna litoral de gran importància per a la fauna aquàtica, ja que a més de l'abundant i coneguda comunitat ornítica, lloc de nidificació de rossetes, ànecs capblancs i galls de canyar, té poblacions estables de samarucs, fartets i tortugues d'aigua europees. Això va motivar en el seu moment incloure-la en la Xarxa Natura 2000 per mitjà de la declaració de LIC i ZEPA, i recentment, progressant en la seua conservació, de Zona d'Especial Conservació.

Amb l'aprovació de Zona d'Especial Protecció s'establixen les normes de gestió de l'espai, en què es definixen quines activitats estan permeses i quines no. Així, el desbrossament no selectiu, l'eliminació total de la coberta vegetal natural i la rompuda dels terrenys ocupats per vegetació natural són activitats que no poden autoritzar-se.

Hàbitats i espècies d'interés presents en l'espai:

Hàbitats d'interés comunitari de l'annex I de la Directiva 92/43/CEE presents en l'espai (*hàbitat prioritari)		
Codi	Nom	
1150*	Llacunes costaneres	
1210	Vegetació anual sobre residus marins acumulats	
1410	Prats salins mediterranis (<i>Juncetalia maritimi</i>)	
1420	Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (<i>Sarcocornetea fruticosae</i>)	
1510*	Estepes salines mediterrànies (<i>Limonietaia</i>)	
5330	Matollars termomediterranis i preestèpics	
6420	Prats humits mediterranis d'herbes altes del <i>Molinion-Holoschoenion</i>	
7210*	Torberes calcàries de <i>Cladium mariscus</i> i amb espècies del <i>Caricion davallianae</i>	
Espècies d'interés comunitari de l'annex II de la Directiva 92/43/CEE presents en l'espai		
Codi	Nom científic	Nom comú
1191	<i>Emys orbicularis</i>	Tortuga d'aigua europea
1221	<i>Mauremys leprosa</i>	Tortuga d'aigua ibèrica
1153	<i>Valencia hispanica</i>	Samaruc
1151	<i>Aphanius iberus</i>	Fartet
5302	<i>Cobitis paludica</i>	Llopet de riu

A més de les espècies de fauna hi ha de rellevants botàniques com *Limonium dufourii*, *Odontites kaliformis* (= *Odontites valentinus*) i *Thalictrum maritimum*.

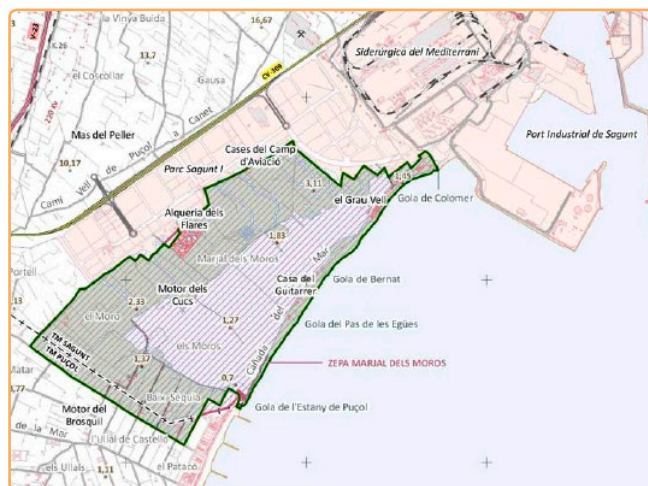
Dades generals i cartografia

Superfície total: 619, 46 ha.

Província: València.

Municipis: Puçol i Sagunt.

Normativa: [DECRET 127/2015, de 31 de juliol, del Consell, pel qual es declaren com a zones especials de conservació \(ZEC\) els llocs d'importància comunitària \(LIC\) Lavajos de Sinarcas, Marjal de Nules i Marjal dels Moros, i s'aproven les normes de gestió per a estes LIC i per a la Zona d'Especial Protecció per a l'Aus \(ZEPA\) Marjal dels Moros.](#)

BN2000

Eliminació de figueres de pala realitzada en terrenys de la Marjal dels Moros

Espècies invasores

Expansió del carranc blau (*Callinectes sapidus*) a la Comunitat Valenciana

Des que a l'octubre de 2014 es va tindre constància de la primera captura de carranc blau s'ha intensificat la vigilància i seguiment de la possible expansió d'esta espècie invasora per part dels tècnics del Servei de Vida Silvestre, que mantenen una comunicació fluida amb confraries de pescadors i pescadors esportius.

CCEDCV

Exemplar capturat de carranc blau

Des de llavors se n'han capturat en 16 localitats, sempre en zones humides —l'entorn de l'Albufera, per exemple— o en desembocadures de séquies, canals o rius al mar. A més, una cinquena part de totes les captures s'han fet a la mar, en zones pròximes al litoral.

Esta espècie exòtica, d'alt valor comercial, és originària de la costa est del continent americà. Viu en zones de badia i estuaris i tolera molt ben una àmplia diferència de salinitat i temperatura de les aigües, cosa que li proporciona una gran capacitat colonitzadora i invasora. Es tracta d'una espècie omnívora, amb especial habilitat per a consumir bivalves i peixets.

Distribució de les captures

Eradicació de *Reynoutria japonica* al PN de la Serra d'Espadà

Al maig de 2015 es va detectar per primera vegada la presència d'esta planta invasora al barranc de Castro, al terme municipal d'Eslida (Castelló), al cor de la serra d'Espadà.

Esta espècie, considerada una de les 100 amb més capacitat invasora del planeta, fa una colonització exhaustiva del medi que provoca una extensa competència per l'espai amb les espècies de flora autòctona i fins i tot amb les de fauna, i pot arribar a taponar llits i barrancs de desguàs de revingudes.

Al juny, les Brigades Natura 2000 del Servei de Vida Silvestre, en col·laboració amb el personal del parc natural, van eradicar immediatament este nucli poblacional per mitjà del desbrossament selectiu i la posterior trituració i cobriment de les restes vegetals. Estan programades visites periòdiques als punts d'eradicació per a controlar l'efectivitat de l'actuació.

BN2000 Procés d'eradicació per desbrossament selectiu i posterior cobriment de les restes vegetals

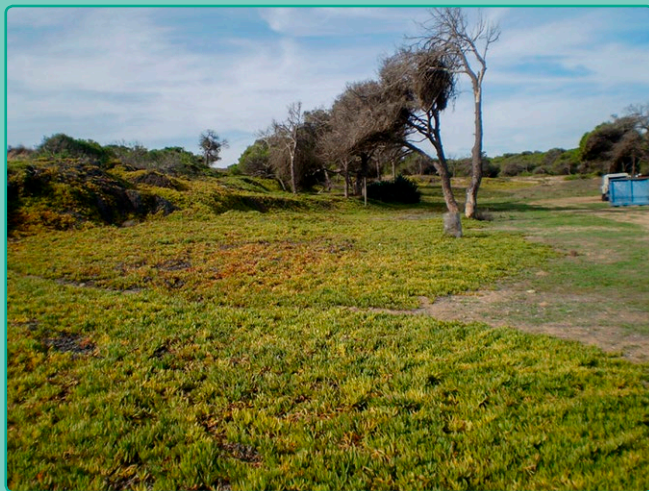

En esta secció indiquem en resum algun dels treballs més destacables duts a terme els últims mesos pel Servei de Vida Silvestre en espais de la Xarxa Natura 2000.

LIC Dunes de Guardamar

A l'abril de 2015 es van dur a terme actuacions de millora de l'estat de conservació de l'hàbitat d'interès comunitari 2270 "Pinedes sobre dunes marines" enclavat en el LIC Dunes de Guardamar.

En una àrea de treball d'unes 20 hectàrees corresponents a muntanyes gestionades per la conselleria s'han eradicat les espècies invasores vegetals següents: el bàlsam (*Carpobrotus edulis*), l'atzavara (*Agave americana*), l'acàcia de costa (*Acacia cyclops*) i l'Eucaliptus sp., i s'hi han reintroduït la savina marina (*Juniperus phoenicea turbinata*) i altres espècies a fi de recuperar l'hàbitat desaparegut 2250 "Ginebrars dunars" en clima semiàrid.

BN2000

Aspecte d'una duna abans i després de l'actuació d'eliminació d'invasores

Eliminació de pins afectats per la sequera i els insectes perforadors

Una de les conseqüències més evidents de la sequera del 2014 a les muntanyes valencianes és l'afecció dels pins pels insectes perforadors, concretament pels escarabats escoltíds *Tomicus destruens*, *Orthotomicus erosus* i *Ips sexdentatus*, que han reduït substancialment les masses de pins.

BN2000

Tala d'un pi afectat pels perforadors

Per a fer-hi front, el Servei de Vida Silvestre, a través de les Brigades Natura 2000, es va sumar als esforços del Servei d'Ordenació i Gestió Forestal per a eliminar els pins afectats.

Més de 5.000 arbres afectats per la sequera i els perforadors han sigut talats, escorçats i eliminats en diverses àrees d'especial interès per a la conservació de la biodiversitat.

Relació d'espais en què s'ha realitzat esta actuació

Espai	Municipi	Província
LIC Serra d'Espadà	Soneja	Castelló
LIC Serra d'Espadà	Aín	Castelló
LIC Valle de Aiora i S. Boquerón	Jalance	València
LIC Serra de Callosa de Segura	Callosa de Segura	Alacant
LIC Serra de Callosa de Segura	Redován	Alacant
LIC Serra de Redován	Redován	Alacant
LIC San Cayetano	Crevillent	Alacant
LIC Maigmó	Tibi	Alacant
LIC Rincón de Bonanza	Orihuela	Alacant
LIC Raiguero de Levante	Orihuela	Alacant

Participació social

Balanç anual del programa Biodiversitat i Societat 2014

En les Jornades Biodiversitat i Societat del 2010, organitzades pel Servei de Vida Silvestre, es va arribar a la conclusió que l'administració ha de facilitar i promoure escenaris de treball per a la coresponsabilitat en matèria de biodiversitat impulsant una comunicació fluida i informal entre agents socials interessats en el coneixement i conservació dels valors naturals valencians.

A partir de llavors es du a terme cada any el programa Biodiversitat i Societat en què l'administració, a través d'este servici, actua com a mediador entre els agents socioeconòmics i el teixit associatiu valencià en projectes conjunts de conservació de la biodiversitat.

Els projectes del programa són accions en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en què s'estableix un contacte amb una entitat pública o privada, la qual, més enllà d'una col·laboració puntual, s'implica en un projecte de gestió sobre una espècie o hàbitat.

Segons la diferent tipologia de les entitats col·laboradores i segons la tipologia dels projectes, este és el balanç del programa durant 2014 i la comparativa amb els anys precedents:

Tipologia de les entitats	2012	2013	2014
ONG	22	27	20
Empreses privades	14	13	19
Administracions públiques	25	29	33
Centres de formació i investigació	7	6	11
Total	68	75	83

Tipologia dels projectes	2012	2013	2014
Fauna	44	33	24
Divulgació	7	8	14
Flora	8	8	9
Hàbitats	12	9	8
Total	71	58	55

J. Blasco

Xarrada divulgativa sobre espècies exòtiques en el Parc Natural del Túria, en una activitat realitzada amb voluntaris del BBVA i la Societat Valenciana d'Ornitologia

Seguiment de l'ànguila de panxa blanca

Científics de la Universitat d'Alacant, en col·laboració amb tècnics de la Conselleria i amb el suport de Red Eléctrica de España, han iniciat un programa de seguiment de l'ànguila de panxa blanca a la serra d'Espadà.

Al maig i al juny es van capturar 4 exemplars adults per a col·locar-los dispositius compiladors de dades GPS o *datalogger* que estan permetent conèixer, amb un grau de detall sense precedents, els moviments d'una de les espècies més amenaçades i escasses.

El més de mig milió de dades posicionals recopilades fins ara permeten determinar els patrons de comportament de l'espècie i analitzar les àrees per on es mouen els exemplars marcats. S'ha pogut comprovar que les àguiles es mouen per àrees majors que es pensava i que fan servir zones altament humanitzades per a la caça.

Una altra informació important de les dades obtingudes és la identificació i correcció de les línies elèctriques potencialment més perilloses per a evitar que s'electrocuten.

Estes mesures de conservació proactives, resultat de la transferència del coneixement científic, posen de manifest la importància del treball conjunt entre l'Administració, l'empresa privada i els organismes públics d'investigació, en matèria de conservació de la nostra fauna més amenaçada.

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

P. López

Un dels exemplars adults marcats

P. López

Integrants de l'equip de captura i marcatge

Voluntariat Aus Òrfenes 2015

Durant la primavera i principi d'estiu, el **Centre de Recuperació de Fauna La Granja del Saler**, ha organitzat la primera edició del **Voluntariat Aus Òrfenes** obert a qualsevol tipus de persona interessada. En anys anteriors es va experimentar a xicoteta escala este voluntariat i el resultat va ser molt positiu tant per la viabilitat dels animals com per l'experiència viscuda pels voluntaris. Per estes raons es va decidir en 2015, tornar a realitzar esta experiència però fent una convocatòria més àmplia.

En el voluntariat 2015 han col·laborat **10 entitats** entre les quals dues han sigut les més actives: **Acció Ecologista-Agró i Ambiens**. Totes les entitats han difós entre els seus socis o col·laboradors el voluntariat mentre que les dos esmentades anteriorment han facilitat els seus comptes de Facebook per a la difusió i, en el cas d'Acció Ecologista-Agró, ha organitzat actes dins del Voluntariat. En total s'han inscrit com a voluntaris **62 persones** de les quals 44 han pogut cuidar a xicotets pardals al seu domicili particular. A tots ells se'ls donava tot el material necessari: menjar, vitamines (si escau), transportí o caixa i les instruccions per a criar a estos animals.

Els voluntaris han tingut assistència telefònica

tots els dies de la setmana, assessorament en el Centre de Recuperació de Fauna i, els propis voluntaris, van obrir un grup privat de Facebook, en el qual es responia i aclarien dubtes en la cria. Una vegada l'au estava preparada per a tornar a la naturalesa, els animals passaven de nou pel Centre de Recuperació, per a ser anellats i fer un últim exàmen veterinari.

Les dades preliminars indiquen que dels 133 animals cedits als voluntaris s'han alliberat un total de 117, per la qual cosa la taxa de supervivència ha sigut del 88%. L'objectiu del voluntariat era superar el 70% de supervivència.

El 63% dels pardals cedits van correspondre a falcies. La resta van ser teuladins, oronetes cua-blancues, puputs, merles i altres passeriformes.

Per últim, enguany s'ha provat el valor terapèutic de la cria d'estos animals, cedint diversos pardals a la **Residència d'Ancians de Velluters** i a **Hogares Compartidos**, dos entitats que han col·laborat per a que persones majors cuidaren als pardals. En tots dos casos, l'experiència ha sigut molt positiva i ambdos entitats han mostrat el seu interès a participar en noves edicions del voluntariat.

VÍDEO

Novetats de Biodiversitat

El 5 de juny agents mediambientals de la demarcació de Requena van trobar un exemplar de l'espècie d'ortòpter *Saga pedo*, considerada amenaçada i inclosa en diversos catàlegs de conservació internacionals, europeus i nacionals.

És un dels insectes de major longitud del continent europeu, arriba fins als 12 centímetres. Fins ara només s'havia registrat dos voltes en territori valencià: un del 1914 a la província de València i un altre, molt més recent, de juny del 2008, a Cincorres, Castelló.

Amb el descobriment, les localitats amb presència de *Saga pedo* a la Comunitat Valenciana són

Descobriments d'una població de *Saga pedo* a la província de València

dos. Així, en nostre territori contribuiria amb un 11 % del total de les poblacions ibèriques d'esta espècie.

M. Piera

Exemplar femella de *Saga pedo*

Trobades dos noves poblacions de safrà groc bord (*Sternbergia colchiciflora*), espècie Vulnerable

En la primavera es va confirmar el descobriment de dos noves poblacions de safrà groc bord *Sternbergia colchiciflora*, una al terme d'Agres, trobada mentre se censava una població de teix a la serra de Mariola.

L'altra s'ha localitzat al terme de Bocairent, en la mateixa serra, mentre se censaven algunes poblacions d'*Orchis papilionàcia* i *O. purpurea*.

També s'ha trobat un nou nucli poblacional de l'altra població trobada el 2011.

J.E. Oltra/BDB

Sternbergia colchiciflora

J.E. Oltra/BDB

Detall del fruit de *S. colchiciflora*

Descobriment de la canya autòctona *Arundo micrantha*

Recentment, un treballador de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer i un membre de l'associació conservacionista ANSE es van posar en contacte amb tècnics del Servei de Vida Silvestre per a confirmar la identificació precisa d'una canya que podria pertànyer a l'espècie autòctona *Arundo micrantha*.

Determinada com a autòctona, es va parlar amb els Agents Medioambientals del sud d'Alacant perquè estigueren atents per si n'apareixien més al llarg del llit del Segura. L'esforç conjunt ha donat com a fruit la descoberta de més poblacions a Castelló i a València, a més de la comentada a Alacant.

P. Ferrer

Arundo micrantha

Companys del Centre de Conservació d'Espècies d'Aigua Dolça de la Comunitat Valenciana de El Palmar ens indiquen que han descobert una població d'uns 400 m² d'esta espècie catalogada en Perill d'Extinció al Prat de Cabanes-Torreblanca.

Nova població de llapó (*Ceratophyllum submersum*)

Encara que estava citada en este espai natural el 1988 i el 1993, no s'havia pogut relocalitzar posteriorment fins a esta nova cita, que té una gran importància per a la conservació d'esta espècie en una situació tan delicada.

CCEDCV

Nova població localitzada en el TM de Torreblanca

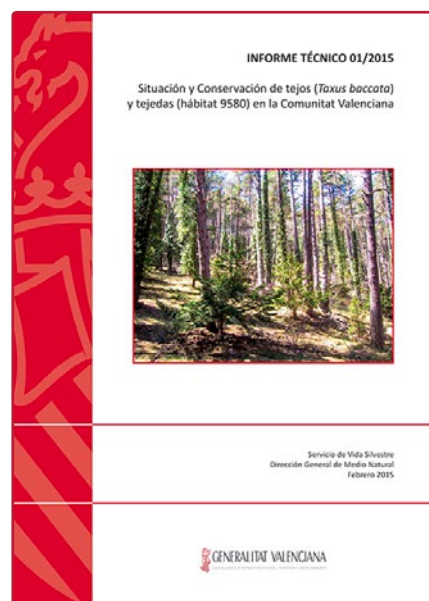
Informes tècnics del Servei de Vida Silvestre

Des d'esta nova secció vos volem fer arribar els informes tècnics realitzats pel personal del Servei de Vida Silvestre que per tindre especial interès o per contindre una gran quantitat d'informació analitzada s'han anat fent públics en la pàgina web de la conselleria en el que portem d'any ([enllaç](#)).

Vos apuntem un resum dels continguts i l'enllaç de descàrrega als informes íntegres.

1. Situació i conservació de teixos (*Taxus baccata*) i teixedes (Hàbitat 9580) a la Comunitat Valenciana.

Es posa al dia la informació de situació i conservació de teixos i teixedes aportant la cartografia actualitzada de la seua distribució en el territori valencià. També queden reflectides les mesures de conservació, tant *ex situ* com *in situ* que ha dut a terme el Servei de Vida Silvestre.

2. Actuacions de control d'espècies invasores. Memòria Anual 2014.

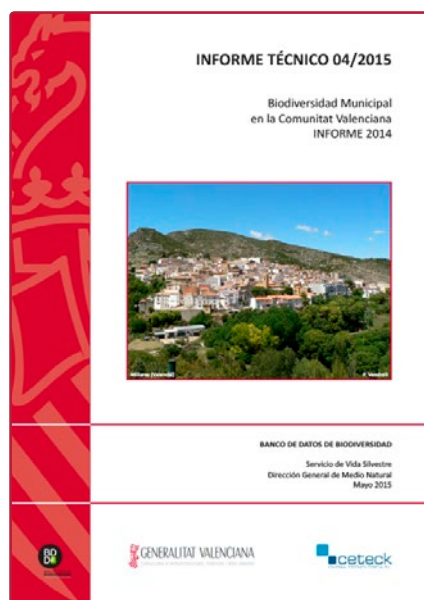
Recopilació detallada de les actuacions en matèria de control d'espècies invasores al llarg del 2014.

3. Memòria anual de les Brigades de Biodiversitat 2014.

Resum dels treballs efectuats per les Brigades de Biodiversitat durant 2014, amb totes les dades de les tasques realitzades i dels espais naturals en què s'ha treballat.

4. Biodiversitat Municipal a la Comunitat Valenciana. Informe 2014.

Resultats de l'anàlisi anual de coneixement de la biodiversitat als municipis de la Comunitat Valenciana segons les dades incloses al Banc de Dades de Biodiversitat.

5. Cens d'aus aquàtiques hivernants en les zones humides de la CV, any 2015.

6. Conservació de peixos ribereños a la Comunitat Valenciana. Balanç de 25 anys de treball.

Balanç dels 25 anys que el Servei de Vida Silvestre treballa en la conservació de peixos de ribera autòctons: samaruc, fartet i espinós.

7. Seguiment de les espècies del Catàleg Valencià de Fauna Amenaçada. Any 2014 i tendències poblacionals.

Descripció dels mètodes de se-

guiment de les espècies incloses al Catàleg Valencià de Fauna Amenaçada i exposició i anàlisi dels resultats obtinguts per al 2014, amb l'estat de conservació concret de cada una de les espècies.

8. Evolució de les poblacions i anàlisi de tendències de les espècies del CVEFA. Any 2014.

Resultats del seguiment de les espècies de flora del Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada, realitzat durant 2014, i anàlisi de les seues tendències poblacionals.

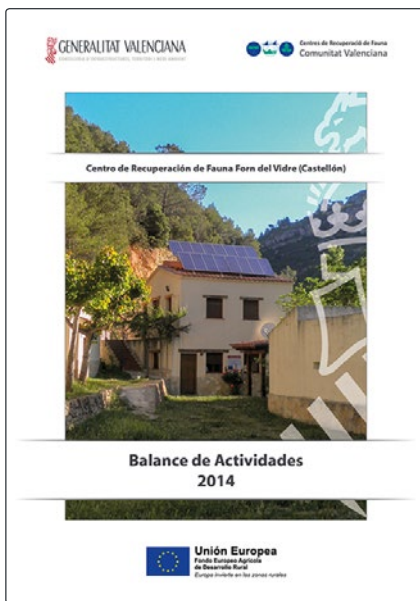
Memòries anuals dels centres adscrits al Servei de Vida Silvestre

Al final de cada exercici anual es recopila tota la informació generada pel treball realitzat pel personal del Servei de Vida Silvestre que treballa en els diferents cen-

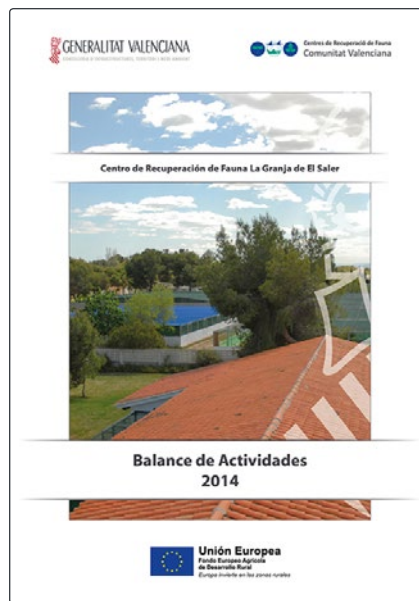
tres adscrits a este servei i se li dona forma en un document que es fa públic a través de la pàgina web de la conselleria.

Vos apuntem ací els enllaços de descàrrega de les memòries anuals d'estos centres i el de la Memòria d'Actuacions 2014 del Servei.

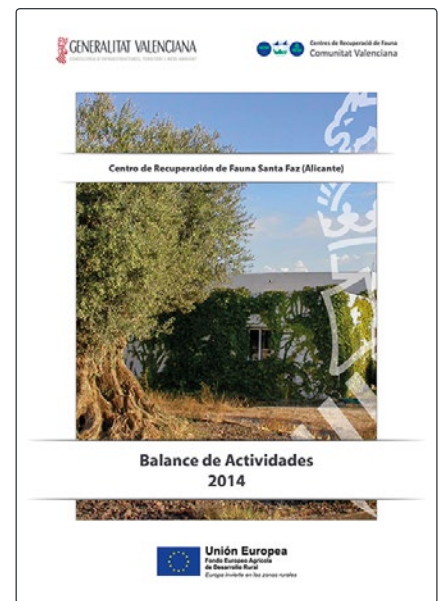
Centre de Recuperació de Fauna Forn del Vidre (Castelló)

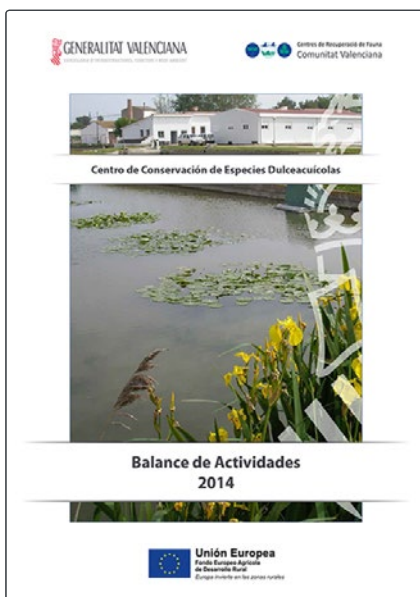
Centre de Recuperació de Fauna La Granja de El Saler (Valencia)

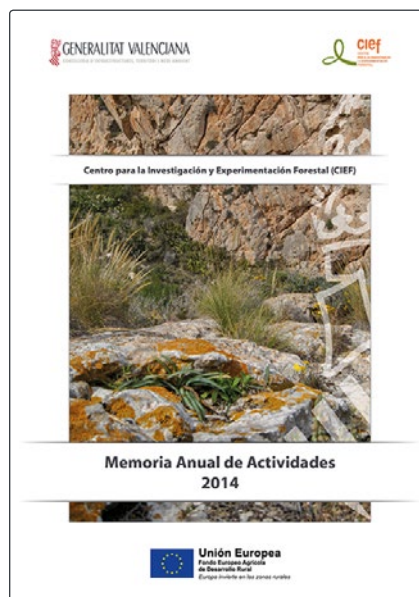
Centre de Recuperació de Fauna Santa Faç (Alacant)

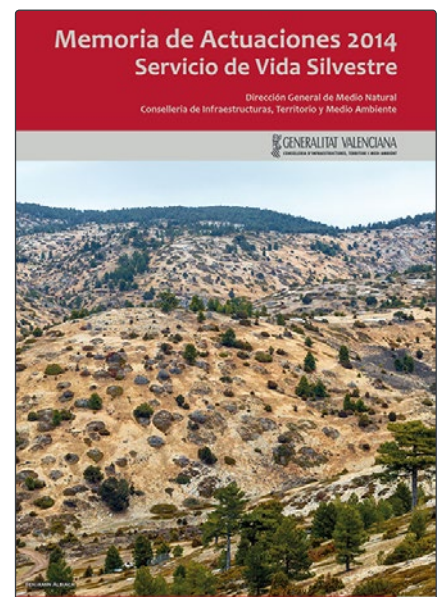
Centre de Conservació d'Espècies d'Aigua Dolça

Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal

Memòria d'Actuacions del Servei de Vida Silvestre 2014

LIFE RENAIX EL BOSC

Morella 17-19
setembre 2015

Jornada tècnica del projecte LIFE Renaix el Bosc RESTAURACIÓ ECOLÒGICA D'HÀBITATS DEGRADATS

dijous 17 de setembre

Inscripció i bervinguda	9.00
Presentació del projecte LIFE Renaix el Bosc	10.00
Pausa	10.45
Restauració de la biodiversitat i els serveis dels ecosistemes. José M. Rey Benayas, Grup de Recerca "Ecología y restauración forestal" / Universidad de Alcalá	11.15
Restauració geomorfològica d'espais degradats per moviments de terres. José F. Martín Duque, Departament de Geodinàmica / Universidad Complutense de Madrid	12.00
Projecció del documental del projecte LIFE RENAIX EL BOSC (35 min)	12.45
Dinar	14.00
Restauració d'àrees degradades en ambients mediterranis secs i semi-àrids. Alejandro Valdecantos, Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani (CEAM)	16.00
La bioenginyeria com a eina per a la restauració d'hàbitats degradats. Paola Sangalli, Asociación Española de Ingeniería del Paisaje (AEIP)	16.45
Pausa	17.30
Col·loqui: desenvolupament local i la restauració d'hàbitats de la xarxa Natura 2000	18.00
Equip del projecte LIFE Renaix el Bosc	
Visita guiada per la ciutat de Morella	19.00
Recepció a l'Ajuntament de Morella	20.00

divendres 18 de setembre

9.00	Restauració d'hàbitats d'alta muntanya. Juan Antonio Vielva, Parque Nacional de la Sierra de Guadarrama
9.45	Restauració de sistemes dunars litorals. Antonio Vizcaino Matarredona, Servei Devesa-Albufera de l'Ajuntament de València
10.30	Pausa
11.00	Sessió de presentació d'altres projectes LIFE
11.00	Presentació del projecte LIFE Taxus Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC)
11.30	Presentació del Projecte LIFE Econnect Alto Campoo. Felipe González, SEO-Birdlife y Ricardo González Luna, Gobierno de Cantabria.
12.00	Presentació de les conclusions del col·loqui del dia anterior. Equip del projecte LIFE Renaix el Bosc
13.00	Discussió i torn de preguntes.
14.00	Dinar
16.00	Visita a parcel·les de treball del projecte LIFE Renaix el Bosc
19.30	Tornada

dissabte 19 de setembre

9.00- 14.00 Visita a un redecte de l'hàbitat Tilio-Acerion poc alterat

Informació: La participació en la jornada està oberta a tot el públic interessat i no té costos d'inscripció. No obstant, l'aforament és limitat, per la qual cosa, per a participar serà necessari inscriure's.

Instruccions per a la inscripció: Descarregar el formulari d'inscripció de la web del projecte en: www.arcestudi.es/liferenaixelbosc. El formulari s'haurà d'enviar per correu electrònic a: cise@morella.net. Indicant en assumpte "jornada LIFE Renaix el Bosc".

Per a més informació sobre la inscripció i les opcions d'hostalatge a Morella contacteu a: Iniciatives Turístiques Morella, tel 964 17 31 17, email cise@morella.net o info@casesdemorella.com
Adreça: Pl. Sant Miquel, 3. 12300 Morella. www.casesdemorella.com

Per a més informació: www.arcestudi.es/liferenaixelbosc o en <https://www.facebook.com/pages/GVA-Life-Renaix-el-Bosc/1396050607302346>

Aconseguida la germinació de l'aristolòquia sarmementosa (*Aristolochia clematitis*)

Aristolochia clematitis (aristolòquia sarmementosa) és una espècie catalogada en perill d'extinció a la Comunitat Valenciana i inclosa al Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada. A la Península Ibèrica es limita als territoris llewantins. A la Comunitat Valenciana està només a les platges pedregoses del Parc Natural de Prat de Cabanes-Torreblanca, dins la microreserva de flora "Platja del Quartell Vell" (Castelló), amb només 314 exemplars.

Per la seua delicada situació de conservació, el **Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal** porta anys intentant obtindre exemplars nous d'aristolòquia sarmementosa en les seues instal·lacions de Quart de Poblet, però fins ara només n'havia aconseguit de manera vegetativa, és a dir, a través d'esqueixos i divisió de mata, amb un nombre baix de clons exactes de la planta mare que no aconsellaven reintroduccions posteriors al medi.

Encara que les plantes cultivades al **CIEF** florixen abundantment tots els anys amb regularitat i la producció de fruits és alta, les llavors obtingudes mostraven una baixa viabilitat segons el mètode utilitzat fins al moment.

Fa poc s'ha obtingut la germinació de les llavors d'esta espècie amb un nou mètode que encara s'està perfeccionant. S'obri així un nou camp per

CIEF

Llavors germinades d'aristolòquia sarmementosa

a conèixer la viabilitat, la germinabilitat i la conservació de germoplasma d'origen sexual per mitjà de l'aplicació de les tècniques de conservació de llavors, i sobretot el significatiu augment de la producció d'exemplars per a plantar al camp, cosa que milloraria enormement l'estat actual de conservació de l'espècie.

E. Laguna

Exemplars d'aristolòquia sarmementosa en les instal·lacions del CIEF

Nius de tortugues marines a la Comunitat

Solta de tortugues del niu de Sant Joan de 2014 en la platja del Carabassi, Elx.

El 30 de juny de 2014 uns turistes van trobar a una tortuga marina posant ous en la Platja de Sant Joan (Alacant). Amb la màxima cura experts de la **Universitat de València** i amb el vistiplau de la **Conselleria** van procedir a la recollida dels **129 ous** i al seu trasllat a la Platja de la Punta, zona de reserva integral del Parc Natural de l'Albufera (València). El 29 d'agost, sota l'atenta mirada dels voluntaris de l'**associació Xaloc**, van nàixer les tortugues.

Per a intentar assegurar la major supervivència de les 102 tortugues tots els exemplars han sigut cuidats durant este últim any en l'**ARCA del Mar**, centre de recuperació co-gestionat entre la Conselleria i l'**Oceanogràfic**. Segons els estudis científics, la supervivència de les cries en el mar durant els primers mesos de vida és inferior a l'un per mil. No obstant açò, si s'alliberen amb un any d'edat esta augmenta per damunt del 90%. La platja del **Carabassí d'Elx**, ha sigut la platja triada per ser una de les zones litorals d'Alacant millor conservades, sense urbanitzar i amb un cordó dunar en molt bon estat (gràcies a les actuacions de l'Ajuntament i el Ministeri).

Durant l'acte de solta totes les entitats participants, explicaran la seua labor amb les tortugues i s'alliberaran **25 tortugues**, 10 d'elles amb un emissor via

satèl·lit, gràcies a la col·laboració de la **Universitat Politècnica de València**. La resta de les tortugues encara no ha arribat a la grandària mínima per a la seua solta.

J. Blasco Tortuga dotada amb emissor via satel·lit

Nou campament de custòdia de tortugues marines

L'**associació Xaloc**, obri el 16 de setembre, el **Voluntariat Platja Punta II**, amb l'objectiu de cuidar el nou niu de tortuga marina aparegut en costes valencianes, esta vegada el 31 de juliol a Torreveija. La desclosa dels ous està prevista per a finals de setembre, però davant la possibilitat de l'avançament d'esta data, a partir del dia 16, els voluntaris cuidaran el niu dia i nit. **Si t'abellix apuntar-te al voluntariat pots escriure't enviant un correu electrònic a: hermanosdesal@gmail.com indicant nom, cognoms, DNI, telèfon mòbil, correu electrònic, els dies en els quals pots participar i el torn preferent (demà, vesprada o nit).**

J. Blasco Tortugues marines nascudes a l'agost de 2014 en les instal·lacions de l'ARCA del Mar

J. Blasco Moment de la col·locació dels ous en el nou niu en la Platja de la Punta

Cens i seguiment de l'estat fitosanitari de l'alfals arbori (*Medicago citrina*) a les Illes Columbretes

L'alfals arbori (*Medicago citrina*) és una de les espècies catalogades més representatives de la flora valenciana, estant inclosa a la categoria 'Vulnerable' del Catàleg Valencià d'Espècies Amenaçades. La seua distribució es restringeix a les Illes Columbretes—Ferrera i Foradada, estant extinta i encavant reintroduïda a l'Illa Grossa— i l'Illot de la Mona (Xàbia). Totes les poblacions naturals valencianes estan protegides *in situ* mitjançant microreserves de flora, al temps que les illes on viuen formen part del Parc Natural de les Illes Columbretes i del Parc Natural del Montgó.

El principal problema per a la seua conservació és l'atac de l'hemípter *Icerya purchasii*, conegut com a "cotonet acanalat" o "caparreta acanalada", un insecte al·lòcton per a les Columbretes, que hi va arribar l'any 1996, presumiblement transportat per les ales de les aus. Entre 1997 i 1998 la caparreta va causar la mort de quasi la totalitat d'exemplars adults de les illes Ferrera i Foradada, iniciant-se una experiència de lluita biològica mitjançant l'alliberament del seu principal predador, el coleòpter *Rodolia cardinalis*. Aparentment les plantes que aleshores es van salvar de l'atac foren els exemplars de l'Illa Grossa, resultants de reintroduccions fetes pel Servei de Vida Silvestre (SVS) des dels inicis dels anys 90 del passat segle.

L'any 2013 i 2014 es va detectar l'entrada d'un nou hemípter invasor a les illes, l'hemípter *Planchonia arabis*, conegut com a "caparreta del pitòspor", per créixer sovint sobre els arbusts ornamentals del gènere *Pittosporum*. Però, en evaluar els seu efecte, que afectava sobretot als exemplars d'alfals arbori de l'Illa Grossa, es va comprovar que la principal causa de la mort d'exemplars de la planta protegida era un atac paral·lel i més agressiu d'*I. purchasii*. Als mesos de juny i juliol de 2015 s'ha realitzat un cens de l'espècie a l'arxipèlag de Columbretes, observant-se que hi havia 656 plantes adultes —a l'últim cens anterior, de

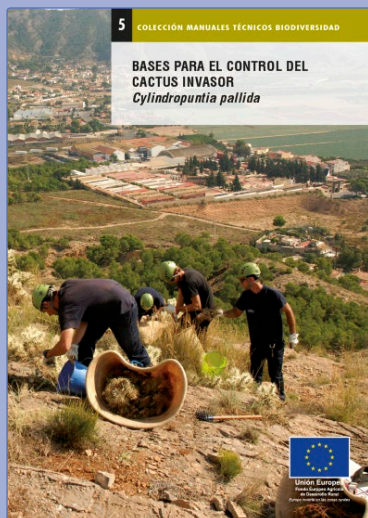
E. Laguna Caparreta acanalada (*Icerya purchasii*)

2011, hi havia 613 plantes adultes—, de les que el 46% havien mort ja com a conseqüència de la plaga i el 29% presentava signes evidents d'infecció. Només el 25% (166 exemplars, tots ells a l'Illa Ferrera) es consideren lliures de la plaga o amb una afectació poc apreuable. Al cas de l'Illa Grossa, on han mort ja el 53% dels adults, s'han trobat a més 17 plantes juvenils, quasi totes també afectades, però sota els peus encara vius només s'han trobat 2 noves plàntules. Per tal d'aturar els efectes de la plaga caldrà intensificar les soltes de *Rodolia cardinalis* en 2016 en diverses tandes des d'abril fins a juliol. Així mateix s'ha dissenyat un experiment per a monitoritzar al llarg dels propers anys la regeneració natural de l'alfals arbori a l'Illa Grossa, contemplant l'efecte de la cobertura de la copa de les plantes adultes mortes, i la remoció de la fullaraca. El seguiment es farà pels vigilants de l'espai protegit, sota la coordinació del SVS.

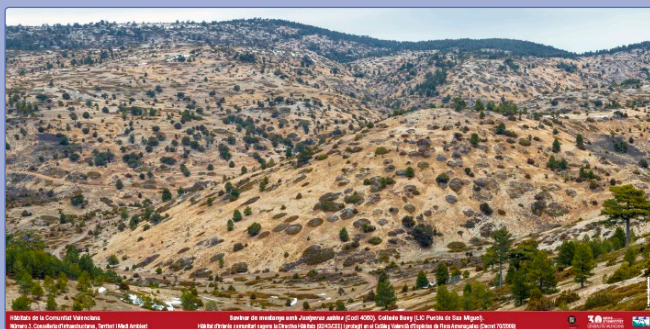
E. Laguna Aspecte dels exemplars adults afectats per l'atac de la caparreta

Últimes publicacions

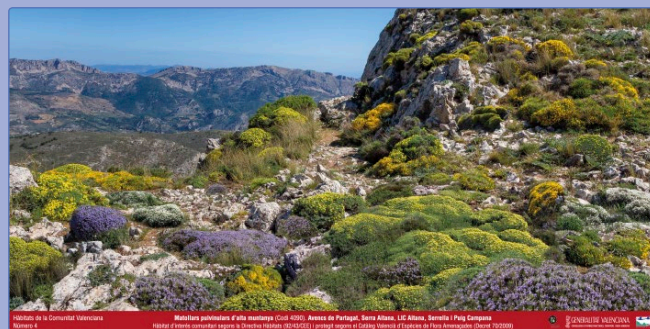

De la sèrie *Manuale Tècnics de Biodiversitat* s'ha publicat el número 5 “Bases per al control del cactus invasor *Cylindropuntia pallida*”, en què se sintetitzen els coneixements obtinguts durant 5 anys en el maneig de la invasió protagonitzada per esta espècie.

Per mitjà de la publicació de la sèrie de cartells *Hàbitats de la Comunitat Valenciana* es pretén donar a conèixer les representacions més destacades dels hàbitats protegits inclosos en el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada (Decret 70/2009). Els dos últims números publicats corresponen als hàbitats d'interés comunitari **4060 “Savinar de mun-**

tanya amb *Juniperus sabina*” i al 4090 “Matollars pulvinulars d'alta muntanya”.

Una altra sèrie de cartells que edita el Servei de Vida Silvestre és la del *Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana*, del qual s'ha editat el número 14 dedicat a les “**Bavoses de Mar**”.

Novetats de legislació

• [RESOLUCIÓ de 28 de novembre de 2014](#), de la directora general de Medi Natural, per la qual es delimiten les zones de protecció per a l'alimentació d'aus necròfagues [2014/11741].

• [ORDE 1/2015](#), de 8 de gener, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, per la qual s'aproven els plans de recuperació dels espècies de flora en perill d'extinció *Cistus heterophyllus*, *Limonium perplexum* i *Silene hifacensis* [2015/465].

• [ORDE 12/2015](#), de 10 d'abril, de la Conselleria

d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, per la qual es declara la reserva de fauna silvestre del Pou del Rotllo al terme municipal d'Ares del Maestrat [2015/3722].

• [DECRET 127/2015](#), de 31 de juliol, del Consell, pel qual es declaren com a zones especials de conservació (ZEC) els llocs d'importància comunitària (LIC) Lavajos de Sinarcas, Marjal de Nules i Marjal dels Moros, i s'aproven els normes de gestió per a estos LIC i per a la Zona d'Especial Protecció per als Aus (ZEPA) Marjal dels Moros [2015/6980].

GENERALITAT VALENCIANA

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, MEDI AMBIENT, CANVI CLIMÀTIC I DESENVOLUPAMENT RURAL

Direcció General de Medi Natural i d'Avaluació Ambiental
Servici de Vida Silvestre
Equip de Comunicació i Participació